

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/49
Toplantı Tarihi/Sayısı : 4.7.2024/43
Karar Numarası : 2024/588
Başvuran : A. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Beşikdüzü T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : Anbarlı Mahallesi Orta Küme Evleri 61/2 Beşikdüzü/TRABZON

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, aynı suç grubundaki arkadaşları ile oda ve koridorlarının Kurum yönetimi tarafından ayrıldığı, ortak etkinliklere birlikte katılmadıkları, Yeni Yaşam isimli dergiye erişimlerinin engellendiği, kargoyla gelen kırtasiye malzemeleri ve iç çamaşırlarının Kurum personeli tarafından kendisine teslim edilmediği, Kurumca verilen yemeklerin miktar ve çeşidinin yeterli olmadığı, nakil talebinin reddedildiği, kantinde satılan ürünlerin pahalı olduğu, bazı TV kanallarına erişimlerinin olmadığı, dilekçelere cevap verilmediği, odalarda kapasitenin üzerinde mahpus kaldığı hususlarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Kendisinin ve kendisiyle aynı suç grubuna mensup arkadaşlarının bulunduğu Ceza İnfaz Kurumuna 2018 yılında kendi istekleri dışında sevk edildiklerini, daha öncesinde aynı dosya kapsamında yargılanarak cezalandırıldığı arkadaşları ile aynı oda ve koridorlarda kaldıklarını, birbirlerinden farklı oda ve koridorlarda bulunmalarının kendileri açısından hak kaybına yol açtığını, söz konusu uygulamanın Ceza İnfaz Kurumu idaresi tarafından haklı sebebe dayanmaksızın yapıldığını, kendi suç grubundan kişilerin kaldıkları odalarda oda kapasitesinin üzerinde mahpusun barındırıldığını,

b. Farklı koşullarda bulunmaları nedeniyle arkadaşlarıyla ortak faaliyetlere katılmadıklarını,

c. Yeni Yaşam isimli gazete ile Halk TV, KRT, Tele 1 isimli televizyon kanallarına erişim taleplerinin reddedildiğini,

ç. Kargo ile gelen kırtasiye malzemeleri ve iç çamaşırlarının kendisine verilmediğini,

d. Dağıtılan yemeklerin çeşidinin ve miktarının yeterli olmadığını,

e. Kantinde satılan ürünlerin pahalı olduğunu,

f. Ailelerine yakın kurumlara sevk taleplerinin reddedildiğini,

g. Yazdıkları dilekçelere bazen yanıt verilmediğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Beşikdüzü T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 9/2/2022 tarihli yazılı görüşte özetle;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

a. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 28'inci maddesi ve Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in 14'üncü maddesinde "(1) İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir: a) Hükümlülerin suç türlerini belirleyerek, durumlarına uygun kurumlara ayrılmalarını sağlamak ve bunlara uygun olacak infaz ve iyileştirme rejimini saptamak. b) Hükümlülerin kurumlara kabullerinden sonra kalacakları odaları belirlemek. c) Kurumlarda kalmakta olan hükümlüleri gruplandırmak. ç) Hükümlülerin kalmakta oldukları odaları değiştirmek (...)" hükümlerinin yer aldığını, anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde, mahpusların kalacakları odaların belirlenmesi ve odalarının değiştirilmesi hususlarının İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile gerçekleştiğini, başvurularla aynı suç tipi nedeniyle yargılanarak cezalandırılmış olan hükümlü ve tutukluların; A-5 nolu çoklu odada 16, A-10 nolu çoklu odada 3 hükümlü, A-15 nolu çoklu odada 5, B-1 nolu çoklu odada 15, B-9 nolu çoklu odada 8, C-5 nolu çoklu odada 10 ve C-14 nolu çoklu odada 5 hükümlü olacak şekilde barındırıldığını, 8/2/2022 tarihi itibarıyla Kurumda bulunan ve başvurularla aynı suç tipi nedeniyle yargılanarak cezalandırılmış olan mevcudun 67 kişi, çoklu odada barındırılan kişi sayısının ise 63 olması durumu karşılaştırıldığında odalarda kapasitenin üzerinde hükümlü bulunmadığını,

b. Başvuranın 24/1/2022 tarihinde Kuruma ibraz ettiği dilekçe ile oda değişikliği talebinde bulunduğunu, İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 24/1/2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararı ile hükümlünün talebinin reddine karar verildiğini, 25/1/2022 tarihinde kararın başvurulara tebliğ edildiğini, başvuranın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karara karşı Trabzon İnfaz Hakimliğine başvuru hakkı bulunmasına rağmen kendisi tarafından bu hususta Kuruma herhangi bir başvuru dilekçesi ibraz edilmediğini,

c. Kurumda 1 adet çok amaçlı kapalı spor salonu, 1 adet çok amaçlı halı saha, 2 adet el işi atölyesi, 1 adet çok amaçlı konferans salonu, yeterli büyüklükte 50 kişilik kütüphane bulunduğunu, mahpusların bu alanlardaki programlarda bir araya gelebildiklerini, ayrıca Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulunun Covid-19 salgın hastalığının yayılımını önlemeye esas tavsiye kararları doğrultusunda Kurumda ortak kullanım alanlarında kalabalık ortamların oluşmaması ve odalar arası virüs bulaşıcılığını önlemek üzere mahpusların sosyal etkinliklere oda oda çıkarıldığını, Kurumda sosyal etkinliklerin uygulanmasına engel teşkil eden bir durum bulunmadığını,

ç. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 62'inci maddesinde "(1) Hükümlü, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla süreli ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahiptir. (2) Resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınlar, hükümlülere ücretsiz olarak ve serbestçe verilir. Eğitim ve öğretimine devam eden hükümlülerin ders kitapları denetime tâbi tutulamaz. (3) Kurum disiplinini, düzenini veya güvenliğini bozan ya da tehlikeye düşüren, hükümlülerin iyileştirilmesi amacına ulaşmayı zorlaştıran yahut müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayın hükümlüye verilmez. (4) Basın İlan Kurumu aracılığıyla resmî ilan ve reklam yayınlama hakkı bulunmayan gazeteler, ceza infaz kurumuna kabul edilmez. Ancak ilan ve reklamın geçici süreyle kesilmesi hâli, bu hükmün dışındadır. Yabancı dilde yayımlanmış gazete ve dergilerin ceza infaz kurumuna kabul edilmesinde Adalet Bakanlığı yetkilidir." hükümlerinin yer aldığını, başvuranın talep ettiği Yeni Yaşam Gazetesinin Basın İlan Kurumu aracılığıyla resmi ilan ve reklam yayınlama hakkı bulunmayan gazete kapsamında olması nedeniyle Ceza İnfaz Kurumuna kabul edilmediğini, ayrıca söz konusu gazete Basın İlan Kurumu aracılığıyla resmi ilan ve reklam yayınlama hakkı bulunan yayınlar arasında bulunmuş olsa dahi Beşikdüzü İlçe Gazete Bayiine getirilen gazeteler arasında Yeni Yaşam gazetesinin bulunmadığını,

d. Kantinde satışı yapılan ürünlerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine uygun koşullar

oluşturularak İşyurtları Daire Başkanlığının belirlediği konsinyeye bağlı işletmelerden satın alındığını ve %10 kar marjı ile satıldığını, buna ek olarak kantinde çeşitli alım güçlerine uygun fiyat aralıklarında ürünlerin bulundurulduğunu;

e. 5275 sayılı Kanun'un 67'inci maddesinin ve Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 75'inci maddesinde "(1) Hükümlü, ceza infaz kurumlarında merkezî yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahiptir. (2) Merkezî yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verilir. Bu cihazlar, bedeli kendisi tarafından ödenmek koşuluyla hükümlü adına kurumca satın alınır. Her ne biçimde olursa olsun dışardan gelenler tarafından getirilen radyo, televizyon ve bilgisayarlar kuruma alınmaz..." hükümlerinin yer aldığını, anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 21/1/2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararı gereği merkezi yayın sistemi üzerinden TRT 1, TRT 2, TRT Haber, TRT Spor, A Haber, NTV, CNN, Haber Türk, ATV, TV8, TGRT, Kanal D, Star TV, Show TV, Fox TV, TLC, A Spor, TRT Belgesel, Dream Türk, TRT Müzik, Dijitürk TV, TRT Kurdi, Diyanet TV, Diyanet Radyo ve DMAX kanallarının hükümlülere izletildiğini,

f. 5275 sayılı Kanun'un 54'üncü maddesi gereği isteğe bağlı sevk taleplerinin Adalet Bakanlığınca değerlendirildiğini, bu bağlamda başvuranın Kuruma alındığı tarihten itibaren 3 adet isteğe bağlı sevk talebinde bulunduğunu, sevk taleplerinin Bakanlıkça değerlendirilerek talep edilen Kurumların kapasitelerinin dolu olması ve başvuranın iyi halli olmaması gerekçeleriyle taleplerin reddedildiğinin tespit edildiğini,

g. Yemeklerin Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne belirlenen iâşe bedelleri göz önünde bulundurularak günlük üç öğün olacak şekilde doyuruculuğuna özen gösterilerek hazırlandığını,

ğ. Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in 7'inci maddesinde; "Hükümlülerin koğuş, oda ve eklentilerinde üç çift ayakkabı, bir çift terlik, bir adet kemer ve gerektiği kadar iç çamaşırı ve çorap ile aynı tür eşyadan 6 adedi geçmeyecek ve toplamda 30 parçayı aşmayacak şekilde; başörtüsü, fular, içlik, havlu, bornoz, palto, manto, mont, ceket, hırka, pantolon, etek, elbise, eşofman, gömlek, kazak, pijama, tişört, kravat, kaşkol, 25/11/1925 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisâsı Hakkında Kanuna aykırı olmayan bir adet şapka bulundurulmasına izin verilir. Hükümlüler; ceza infaz kurumu dışından getirilmesine izin verilen giyim eşyalarından eskiyenlerini, yenileriyle değiştirebilir." hükmünün bulunduğunu, mezkûr Yönetmelik'in 15'inci maddesinin ise "Ceza infaz kurumu işyurdu yönetim kurulunca kantinde satışına karar verilen, bu Yönetmelikte sayılmayan ve kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyen eşyaların stok oluşturmayacak şekilde koğuş, oda ve eklentilerde bulundurulmasına izin verilebilir." hükmünün yer aldığını, anılan mevzuat çerçevesinde başvurana ait iç çamaşırların kendisine teslim edildiğini ancak kırtasiye malzemelerinin kantinde satışının yapılması dolayısıyla kantinden temin edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

4. Kurumun oda tasnif cetvelleri, Basın İlan Kurumu 2022 yılı Şubat Ayı Süreli Yayınlar Listesi, başvurana ait nakil talep dilekçeleri ile bu taleplere ilişkin verilen kararlar, oda değişim dilekçesi, İdare ve Gözlem Kurulunun oda değişim ret kararı, İdare ve Gözlem Kurulunun televizyon yayın kararı, başvuranın üzerinde bulunan eşya listesi ve başvuranın eşyalarına ilişkin teslim tesellüm tutanağı Kurum görüş yazısının ekinde tarafımıza sunulmuştur.

5. Muhataptan alınan yazılı görüş başvurana iletilmiş ve kendisinden yazılı görüşü talep edilmiş ancak başvuran herhangi bir görüş sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun Görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

7. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili hükümleri şöyledir: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; (...) e) Belli bir konuyu içerip içermediği, (...) yönlerinden incelenir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli Kabul Edilmezlik Kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre; "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları ve talepleri, muhatap Kurumun yanıtları, konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

12. Başvuran aynı dosya kapsamında yargılanarak cezalandırıldığı kişilerle koşullarının değiştirilerek hak ihlali yapıldığı ve kurumdaki koşullarda kapasiteyi aşar biçimde hükümlü bulundurulduğunu iddia etmiştir. İdare ise mahpusların yerleştirme işlemlerinin mevzuat çerçevesinde yapıldığını ve odalarda kapasite üstü mahpusun barındırılmadığını belirtmiştir.

13. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 28'inci maddesi ve Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in 14'üncü maddesi "(1) İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir: a) Hükümlülerin suç türlerini belirleyerek, durumlarına uygun kurumlara ayrılmalarını sağlamak ve bunlara uygun olacak infaz ve iyileştirme rejimini saptamak. b) Hükümlülerin kurumlara kabullerinden

sonra kalacakları odaları belirlemek. c) Kurumlarda kalmakta olan hükümlüleri gruplandırmak. ç) Hükümlülerin kalmakta oldukları odaları değiştirmek (...)" hükümlerini haizdir. Yapılan incelemede, odalara yerleştirme işlemleri ile oda değişim taleplerinin İdare ve Gözlem Kurulu tarafından yasal düzenlemeler kapsamında yapıldığı anlaşılmıştır. Bununla birlikte muhatap Kurumun yazılı görüş ekinde sunduğu oda tasnif cetvellerinde başvuranla aynı suç grubunda olan 62 mahpusun olduğu, bu mahpusların hepsinin çoklu odalarda barındırıldığı, odalarda kalan mahpus sayısı farklılık gösterse de sayıların birbirine yakın olduğu, söz konusu odalarda kapasite nedeniyle yer yatağında yatan herhangi bir mahpusun olmadığı, buna ilaveten söz konusu odalarda kapasitenin üzerinde mahpus kaldığını belirten başka herhangi bir durumun olmaması, ayrıca başvuran tarafından oda kapasitesinin kaç kişi olduğu ve kendisinin kaç kişiyle birlikte kaldığını belirten bir veri veya bilginin tarafımıza sunulmaması nedeniyle, odalarda kapasitenin üzerinde mahpus kaldığını ortaya koyacak bir değerlendirme yapmanın mümkün olmadığı, dolayısıyla iddianın kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

14. Başvuran farklı odalarda kalan aynı suç grubuna mensup mahpusların ortak faaliyet haklarının engellendiğini iddia etmiştir. Muhatap İdare ise böyle bir engellenmenin söz konusu olmadığı sadece pandeminin yayılmasını engelleme amaçlı bazı önlemler aldıklarını ifade etmiştir. Covid-19 pandemisinin meydana getirdiği olumsuz sonuçlar günlük hayatın pek çok alanında ekstra tedbirler alınmasını zorunlu kılmış ve bu bağlamda ceza infaz kurumlarında da pandeminin olumsuz etkilerinin azaltılması adına tedbirler alınması kaçınılmaz olmuştur. Salgının etkisinin fazla olduğu dönem için ceza infaz kurumlarında farklı odalarda barındırılan mahpuslara dönük ortak faaliyetlerin düzenlenmesi hususunda kısıtlamaya gidilerek mahpuslar arası temasın en aza indirgenmeye çalışılması virüsün olası yayılmasını önlenmeye yönelik olduğundan makul karşılanabilmektedir. Sonuç olarak; başvurudaki iddia ve ceza infaz kurumunun uygulaması bir bütün olarak değerlendirildiğinde, başvurana yönelik uygulamanın kötü muameleyle varan bir uygulama olmadığı değerlendirilmektedir.

15. Başvuran Yeni Yaşam Gazetesine ve bazı televizyon kanallarına erişim hakkının engellendiğini, yazdıkları dilekçelere bazen yanıt verilmediğini, yemeklerin çeşitlilik ve miktar bakımından yetersiz olduğunu, kantinde satılan ürünlerin pahalı olduğunu, kargo ile gelen iç çamaşır ve kırtasiye malzemelerinin Kurum tarafından kendisine teslim edilmediğini iddia etmiştir. Muhatap Kurum ise mevzuata uygun bir şekilde hareket ettiklerini herhangi keyfi durumun söz konusu olmadığını ifade etmiştir.

16. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir iddianın kanıtlanması hususunda yeterli ölçüde sağlam, kesin ve aralarında çelişki olmayan çıkarımların ve aynı derecede çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasını aramıştır (AİHM, *İrlanda-Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 10.09.2018, para. 161). AİHM, bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, *Bouyid/Belçika*, B. No: 23380/09, 28.09.2015, para. 86).

17. Anayasa Mahkemesi (AYM), başvuruçunun ihlal iddialarını kanıtlayamadığı, temel haklara yönelik bir müdahalenin olmadığı ya da müdahalenin meşru olduğu açık olan başvurular ile zorlama şikayetlerden ibaret başvuruların açıkça dayanaktan yoksun kabul edileceğini belirtmiştir (AYM, *Hikmet BALABANOĞLU*, B. No:2012/1334, 17.09.2013, para. 32). Objektif olarak imkansız, açıkça uydurulmuş ya da açıkça sağduyuya aykırı olaylara ilişkin şikayetler olarak tanımlanan zorlama şikayetler açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. Hukuk öğrenimi olmayan ortalama bir kimse için, Sözleşmeye ilişkin bir ihlal bulunmadığının açıkça görülebildiği durumlar da bu kapsamda değerlendirilmektedir (Kabul Edilebilirlik Kriterleri Rehberi, Anlaşılmaz veya Uydurma Şikayetler Bölümü, s. 69).

18. Ceza İnfaz Kurumu tarafından, başvuranın mezkur iddialarına (bkz 15. paragraf) ilişkin gönderilen

bilgi ve belgeler göz önünde bulundurulduğunda; başvuranın iddialarında yer alan hususların mevzuat kapsamında kaldığı ve ceza infaz kurumunda bulunmuş olmanın neticesi sebebiyle yaşanan olağan durumlar olduğu, temel haklara yönelik herhangi bir müdahalenin olmadığı sonucuna varılmıştır. Başvuranın, iddialarına ilişkin herhangi bir delil sunmamış olması şikâyetlerin zorlama şikâyetler olduğu kanaati oluşturmuştur. Açıklanan nedenlerle; başvuranın söz konusu iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilmez olduğu değerlendirilmektedir.

19. Başvuran diğer bir iddiası da ailesinin ikamet ettiği yere yakın bir ceza infaz kurumuna nakil edilmesi talebine ilişkindir.

20. AYM içtihatlarında mahpusların ailelerinin yaşadığı yerden uzak bir cezaevinde cezalarını infaz etmeleri Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20'nci maddesi ile ilişkilendirerek ele alınmaktadır (AYM, *Sancer Ekim*, B.No:2018/27690, 7/4/2021, para. 46). Anayasa'nın mezkûr maddesine göre "*Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.*" AİHM içtihatları incelendiğinde ise mahpusların ziyaretleri çok zor veya hatta imkânsız hale getirecek şekilde ailesinden çok uzakta bulunan bir cezaevinde tutma, aile hayatına müdahale anlamına gelebilir. Zira aile üyelerinin mahpusu ziyaret etme olanağı, aile hayatını sürdürmek için oldukça önemlidir. Dolayısıyla, cezaevi yetkililerin mahpuslara yakın aile üleriyle iletişimi devam ettirmede yardımcı olması onların aile hayatına saygı hakkının önemli bir parçasıdır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde nakil taleplerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin özel ve aile hayatına saygı hakkı başlıklı 8'inci maddesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir (AİHM, *Vintman-Ukrayna*, B.No: 28403/05 23 October 2014, para 84, 99, 104 ve 115). Ele alınan içtihatlar doğrultusunda başvuranın bu iddiasının özünün özel ve aile hayatına saygı hakkı kapsamında kaldığı anlaşılmıştır. Bu kapsamda başvuranın nakil talebiyle ilgili iddiasının, Kurumun ulusal önleme mekanizması görevi alanına girmediğinden kabul edilemez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

4/7/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

Ek: 2024/588 A. A. Kararı Saffet BALIN Karşı Oyu (1 Sayfa)

16.07.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : A. A.
Karar Numarası : 2024/588

6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrası "*Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir.*" hükmünü haizdir. İlgili hüküm uyarınca başvuruların incelenmesi ve karara bağlanması için belirlenen sürenin azami olarak altı ay olduğu açıktır.

Somut başvuruda, yukarıda yer verilen normatif düzenlemedeki azami süreye uyulmadığı görülmektedir. Kurumumuzun insan kaynağı ile beraber değerlendirildiğinde mevcut durumdaki olağan dışı gecikmelerin makul görülebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı dönemde Kurumun insan kaynağının "tali" olarak değerlendirilebilecek faaliyetlere kanalize edildiği görülmektedir. Bu durum Kurumun insan kaynağının etkili ve verimli olarak kullanılmaması ve iş akış takiplerinin düzenli olarak yapılamamasının olağan sonucudur.

Mücbir sebepler hariç olmak üzere başvuruların öngörülen yasal sürede sunulmamasında sorumluluğu olan personel hakkında gerekli tahkikatın da yapılması gerektiği şerhiyle birlikte yukarıda sıralanan gerekçelerle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>